

MERKKIPÄIVÄ

— 100 vuotta täytti 25. 1. -60 Kuopion vanhin asukas, entinen opettaja Kustaava Pitkänen, o.s. Lappalainen. Hän on syntynyt Leppävuiran Oravikoskella. Opiskeltuaan yksityisesti hän tuli oppilaaksi Sortavalan seminaariin, josta sai päästötodistuksen v. 1887. Opettajauransa hän aloitti Salmin Tulemanjoen kansakoulussa, jossa toimi vv. 1887—92. Salmista opettaja Pitkänen siirtyi Riistaveden Ryönän kansakoulun ensimmäiseksi opettajaksi toimien täällä vuoteen 1920 saakka, jolloin jäi eläkkeelle ja muutti Kuopioon omistautuen kodille. V. 1901 hän solmi avioliiton rakennusmestari Antti Pitkäsen kanssa. Opiskeluaikansa Sortavalan seminaarissa muistelee Kustaava Pitkänen mielellään, ja vieläkin hän voi kertoa tuolta ajalta hauskoja tapahtumia.

— 80 vuotta täytti Oulussa 18. 1. -60 opettajatar, rouva Eva Röppänen (Salmin Tulemalta). Hän on syntynyt Läskelässä. Käytyään Sortavalan seminaarin hän tuli opettajaksi Läskelän Joensuuun, jossa hän meni naimisiin liikemies Aleks Röppäsen kanssa. V. 1906 perhe muutti Salmiin, jossa hän toimi v:sta 1918 Salmin keskikoulun laulun ja kreikk.kat. uskonnon opettajana sekä jonkin aikaa tyttöjen voimistelun opettajana. Myös yhteiskunnallisiin rientoihin rva Röppänen on ottanut osaa, Lotta Svärd-yhdistyksen johtokunnassa sen perustamisesta asti sekä ollut Sergein ja Hermannin Veljeskunnan Salmin osaston puheenjohtajana v. 1926—28. Salmin naiskuoron johtajana hän on ollut tunnettu Salmissa ja muualla Suomessa.

— 75 vuotta täytti 17. 1. rouva Varvara Voloninen, o.s. Saukkonen, Vieremän pitäjän Salahmin kylässä (Korpiselästä).

— 70 vuotta täytti 18. 12. -59 Helsingissä apteekki-neuvos Väinö Turkama. Hän suoritti pääasiällisimmän elämäntyönsä Sortavalan I apteekin omistajana ja osallistui Sortavalan kunnalliselämänsä monissa luottamustehtävissä. Aloitteikkaana miehenä hän sai aikanaan paljon uudistuksia aikaan Sortavalan kaupungin asioissa. Aviopari Turkaman ansiosta saatiin Sortavalan aikoinaan mm. oopperanäyttämöt, jotka silloin herättivät suurta huomiota.

— 60 vuotta täytti 22. 12. -59 Kauhajoella kauppias Teppo Lampi. Hän on syntynyt Vuokkiniemessä. V. 1922 hän siirtyi Suomeen ja harjoitti aluksi kulkukauppaa muutamia vuosia. V. 1927 hän perusti Karijoelle sekatarvakaupan, jonka toiminnan kuitenkin v. 1930 lopetti siirtyäkseen v. 1936 liiketoimintaansa jatkamaan Kauhajoelle. Sieltä hän osti kiinteistön ja perusti vaatetusliikkeen, jota hän edelleen varsin laajoissa puitteissa harjoittaa. Kauhajoella olonsa alkuvuosina hänellä jo oli jonkin aikaa sivumyymälät Kurikassa ja Karviassa, ja tätä puolta liiketoiminnassaan hän jälleen kuluvana vuonna on laajentanut. Hän on avannut vaatetusliikkeen Kurikassa sekä uuden myymälän Kauhajoella. Kauppias Lampi on kuu-

lutun Kauhajoen Kansallisseuran johtokuntaan sekä on Yksityisyrittäjien johtokunnan jäsen sen perustamisesta saakka. Hän kuuluu myös Etelä-Pohjanmaan Yksityisyrittäjien aluejärjestön johtokuntaan sekä PYP:n Kauhajoen konttorin valvokuntaan. Jatkosotaan kauppias Lampi osallistui vapaaehtoisena. Hänen mieliharrastuksiaan ovat metsästys ja kalastus.

— 60 vuotta täytti 25. 1. -60 Oulussa maamme nuorin jääkäri, jääkärikapteeni, evp., toimitusjohtaja Kaarlo Viitanen. Hän on syntynyt Oulussa. Viitanen liittyi 27. Jääkäripataljoonan 16-vuotiaana. Hän osallistui Aunuksen retkeen ja palveli sen jälkeen jonkin aikaa armeijassa.

— 60 vuotta täytti 15. 12. -59 ammattikoulun johtaja Antti Kekki Leppävaarassa. Hän on syntynyt Inkerissa. Johtaja Kekki on osallistunut vapaus-, heimo-, talvi- ja jatkosotiin. Maanpuolustustyössä on hän ollut mukana koko ajan.

Heimo Pessa.

— 50 vuotta täytti 15. 12. -59 Helsingissä toimitusjohtaja, tunnettu kyykänlyöjä Heimo Pessa. Hän on syntynyt Valkealassa ja tullut ylioppilaaksi Kouvolan suomalaisesta yhteiskoulusta v. 1929 sekä toiminut ennen sotia Suojärvellä The Wiborg Wood Co:n palveluksessa. V. 1941—46 hän palveli PE:n Pion. osastossa räjäineiston päällikkönä, jonka jälkeen hän on ollut Helsingissä Pikro Oy:n toimitusjohtajana.

— 50 vuotta täytti apulaisjohtaja, ekonomi, Mannerheimristin ritari Ilmari Honkanen Naantalissa Luonnonmaalla joulupäivänä. Hän on syntynyt Loimaalla. Karjalaiset tuntevat hänessä vilpittömän ystävän. Ylioppilaspäivinä hän kuului Heimoarkiston johtokuntaan 1937—40.

— 50 vuotta täytti 2. 1. -60 Joensuussa pankinjohtaja Paul Karhapää. Hän on syntynyt Ilomantsissa. Käytyään kauppakoulun hän palveli konttoristina ja kamreerina Joensuussa ja vuodesta 1948 lähtien Joensuun Säästöpankin johtajana. Monien luottamustoimiensa ohessa hän on ollut Joensuun ort. seurak. tilintarkastajana ja vuodesta 1955 lähtien kirkollishallituksen tilintarkastajana.

— 50 vuotta täytti 28. 1. 60 Kotimaan levikkipäällikkö, pastori Yrjö Mikael Kohonen Helsingissä. Hän on syntynyt Impilahdella, tullut ylioppilaaksi Sortavalan lyseosta 1930, suorittanut teologisen erotutkinnon Helsingin yliopistossa 1937 ja vihitty papiksi Viipurissa 1938. Seurakuntapappina hän on ollut 1938—39 Haukivuorella ja Rautjärvellä sekä 1940—41 Vehkalahdella ja Kerimäellä. Sotilaspappina ja ajoittain upseerina hän oli itärintamalla 1939—40 ja 1941—43 sekä päämajassa 1943—44. Vv. 1944—48 hän oli Koti ja Sanan ja Kodin Kuvalehden toimitussihteerinä, mistä hän siirtyi nykyiseen toimeensa Kotimaan levikkipäälliköksi 1948. Tätä tointa hoitaessaan hän on mm. käynyt kaikissa maamme 564 seurakunnassa. Helsingin normaaliyseo- uskonnonopettajana hän oli 1945—48. Hän on toimittanut laajan »Suomen ev. lut. seurakuntien ja papiston matrikkelin» (1953). V. 1935 hän perusti erään toverinsa kanssa vapaaehtoisen verenluovuttajien liiton Veriliiton, josta kehittyi yli maan ulottuva, Suomen Punaisen Ristin hoitama veripalvelu. Past. Kohonen on myös ollut paljon mukana partio-työssä ollen tällä hetkellä mm. Partiolehden päätoimittaja ja Pyhän Yrjänän Killat-liiton hallituksen jäsen. Hän on hoitanut myös useita luottamustoimia Helsingin karjalaisten riennöissä: Pääkaupungin Impilahtelaiset-pitäjäseurassa, Laatokan Karjalan kulttuuripyrintöissä, Helsingin karjalaisten miesten yhteistoiminnoissa. Past. Kohonen on julkaissut suuren joukon kirjoja eri aloilta mm. nuorisokirjoja kuten Erätoverit, Tähtimajan asukkaat, Avaruus vaarassa, elämäkerran Martti Rautasesta I—II, tutkielman yliopistoasiasta Suomalaisen yliopiston puolesta ym. Urheilussa hän on voittanut aikoinaan useita koululais- mestaruuksia, v. 1959 karjalaisten kyykänlyöntikuninkuuden sekä tehnyt pitkiä retkiä eri puolille maata.

Joulukuun 18. päivänä 1959 täytti 50 vuotta pappiseminaarin jumaluusopillisten aineiden opettaja, pastori Aari Surakka. Hän on syntynyt Joensuu-ssa, suorittanut pappiseminaarin 6-vuotisen kurssin 1933, opiskellut Varsovan yliopiston teologisessa tiedekunnassa 1935—39, vihitty papiksi 1941, toiminut matkapapin ja seurakunnan v.t. esimiehen tehtävissä 1941—42 ja vuodesta 1942 lähtien pappiseminaarin opettajana. Varsinaisten virkatehtäviensä ohessa häntä on käytetty paljon kirkkokunnan luottamustoimissa, kuten kirkkoliskokouksen edustajana 1950, ortodoksisen kirjallisuuden julkaisuneuvoston jäsenenä vuodesta 1940 lähtien, kirkkokunnan museotoimikunnan jäsenenä, luennoitsijana ja opettajana uskonnonopettaja- ja kerhonjohtajakursseilla jne. Hän on julkaissut oppikirjat »Suomen ortodoksisen kirkon historiallisia vaihteita», »Raamatunhistoria» ja »Ortodoksinen ikoni», ja pian ilmestyy hänen kirjoittamansa Patrologia. Kirkkokuntamme väestölle hän on tullut tunnetuksi paitsi monien juhlien puhujana ja esitelmäsihteerinä erityisesti runoilijapas-

torina, jonka runoja jatkuvasti lausutaan ja lauletaan eri puolilla maata. Hän on julkaissut Otavan kustannuksella runokokoelmat »Rukouslampu» ja »Aamukanooni». Opintomatkoja hän on tehnyt Puolan Ukrainaan, Romaniaan, Bulgariaan, Venäjälle, Grusiaan, Ranskaan ja Italiaan.

— 50 vuotta täytti 23. 1. -60 Siilinjärvellä opettaja Anni Volotinen. Hän on toiminut pitkän aikaa Veljeskunnan komitean jäsenenä, ort. opettajain liiton hallituksen jäsenenä ja tiistai-seuran puheenjohtajana.

Heimokunnan tietoon ilmoitamme seuraavat surunviestit:

— Kauppias Vaseli Johannes Arhippainen kuoli Tammisaaren sairaalassa 19. 11. 1959. Hän oli seuramme perustajajäsen. Hän oli lyhyen ajan mutta ansiokkaasti toimineen Itä-Karjalan kansanedustuslaitoksen, Uhtuan maakuntapäivien edustaja. V. J. Arhippainen oli syntynyt 18. 3. 1882 Vienassa, Kiestingin pitäjän Kiisjoella. Hän oli heimonsa oikeusasiain tulisieluinen ajaja ja lipunkantaja. Myös kaupan alalla hän hiihti merkittävän ladun. Hänen luonteensa tarkoitusperä osoittaa kauniilla tavalla myös seuramme V. J. Arhippaisen rahasto. Sen tulot jaetaan apurahoina heimomme varattomille, mutta lahjakkaille opiskelijoille. Seuramme aikakirjat puhuvat hänestä kaunista kieltä. Viimeksi hänen elämäkertansa kerrattiin Karjalan Heimo-lehden numerossa 1—2/1957 hänen täyttäessään silloin 75 vuotta. Lisäksi viittaamme heimomme toisen veteraanin — Vasili Keynään — kirjoitukseen toisaalla lehdessämme. Vainajan siunasi haudan lepoon perinteellisen ortod. kaavan mukaan pastori Tapani Repo. Hautaus-tilaisuuteen oli saapunut läheisten sukulaisten ohella runsaasti vienalaista sukukuntaa läheltä ja kaukaa sekä Karjaan paikallista väestöä. Seuramme puolesta vainajaa kunnioittivat W. Keynäs, B. Karppela ja J. Niemenlehto.

— Työmies Pekka Axenholm (ent. Ak-sentjeff) kuoli Töressä, Ruotsissa 10. 11. 59. Hän oli syntynyt Aunuksessa, Rukajärven pitäjän Korpilahden kylässä. Hän otti osaa heimonsa vapaustaisteluun ja tuli Suomeen v. 1922. Hän toimi 25 vuotta Kemi Oy:n palveluksessa massan ja sahatavaran lastaajana. Olosuhteiden pakosta hän siirtyi Ruotsiin v. 1947. Ruotsin kansalaisuuden hän sai v. 1955. Hän ehti juuri rakentaa kauniin oman kodin, kun läisyyskutsu saapui. Hän kaatui sydänhalvaukseen työpaikalle. Hän oli uskonnollis- mielinen ja hyvin pidetty työ- ja tuttavapiirissä. Häntä jäivät lähinnä kaipaamaan puoliso ja poika, Elin ja Juhani Axenholm.

— Maanviljelijä Simo Laine kuoli 27. 11. 59 Sotkumassa. Hän oli syntynyt siellä 21. 9. 1885.

— Aleks Ranta kuoli Jyväskylän keskussairaalassa 26. 11. 59. Hän oli syntynyt Salmassa 6. 4. 1904. Hänet siunattiin viimeiseen lepoon Kuopion ortod. kirkossa 6. 12. 59.

— Kosti Isakoff (Isakainen) kuoli Hel싱issä 18. 1. 60. Hän oli syntynyt Aunuk-sessa, Kontupohjan pitäjän Tiutian lyytiläis-kylässä.

— Sofia Muukkonen kuoli 23. 11. 59 Joensuussa. Hän oli syntynyt 1. 10. 1879 Impilahdella.

— Martta Puroranta o.s. Ahola kuoli 26. 12. 59 Leppävirralla. Hän oli syntynyt 25. 3. 1880 Impilahdella.

— Kauppias Lempi Meriö kuoli Valkeakoskella 12. 12. 59. Hän oli syntynyt Suojärvellä 21. 1. 1900 ja toiminut itsenäisenä yrittäjänä vuodesta 1938 lähtien Suojärvellä ja talvisodan jälkeen Valkeakoskella. Kauppias Meriö osallistui aikoinaan innokkaasti Lotta Svärd-järjestön toimintaan mm. Suojärven paikallisosaston johtokunnan jäsenenä. Hän oli Valkeakosken yrittäjänaiset ry:n perustajajäsen ja ensimmäinen puheenjohtaja. Lisäksi hän oli innokas urheilukalastaja.

— Maanviljelijä Stepan Joro kuoli pitkälisen sairauden murtamana kotonaan Iisalmen maalaiskunnan Kirman kylässä. Hän oli syntynyt 2. 8. 1893 Suistamolla Musannon kylässä. Hän osallistui vapaussotaan, missä haavoittui, mutta hoiti silti urheasti kotipitäjässä sijainneen tilansa. Talvisodan jälkeen hän oli siirtolaisena Rautalammilla, mistä palasi takaisin koti-Karjalaan. Uuden alueluovutuksen tapahduttua hän siirtyi Lapualle ja sieltä sittemmin Iisalmen lähetyville. Sieltä hän osti pienen tilan, missä omaisinaan vietti vanhuuttaan.

— Kauppias Johannes Puruvuori (Burttsan Iivan) kuoli 17. 1. 60 Imatrankoskella. Hän täytti 70 vuotta viime vuonna. Hänen henkilötietonsa on painettu v:n 1958 joulunumeroomme.

VIROLAISTEN KOHTALOITA

Toisen maailmansodan aikana onnistui n. 65.000 virolaisen paeta läntiseen maailmaan — useat tuhannet Suomen kautta. Nykyisin suurin pakolaisryhmä, 20.000 henkeä asuu Ruotsissa. Yhdysvaltoihin on asettunut 15.000, Kanadaan 14.000, Australiaan 7.000, Englantiin 4.000 ja Länsi-Saksaan 4.000 virolaista.

Länsimaissa toimiviin virolaisten keskusjärjestöihin kuuluu v. 1947 perustettu Viron Kansallisneuvosto. Sen jäseninä on edustajia sekä itäisessä Virossa toimineista puolueista että maanpakolaisuudessa perustetuista poliittisista ryhmittymistä. Kansallisneuvoston johto ja toimisto sijaitsevat Tukholmassa, mutta sillä on omat edustajansa myös Oslossa, Kööpenhaminassa, Pariisissa, Yhdysvalloissa ja Kanadassa.

KARJALA, BALTIA – NORJA

Norjan hallitus on hiljakkoin allekirjoittanut sopimuksen Neuvostoliiton hallituksen kanssa, joka koskee erinäisiä Liettuan, Latvian ja Viron neuvostotasavaltojen sekä Karjalan autonomisen neuvostotasavallan omaisuussuhteita ja taloudellisia kysymyksiä. Sopimuksen mukaan Neuvostoliiton hallitus luopuu kaikista vaatimuksista, jotka perustuvat näitten maiden fyysillisten ja juriidisten henkilöiden Norjassa oleviin saataviin ja omaisuuksiin, mikäli ne liittyvät ennen v. 1941 oloihin. Vastaavasti Norjan hallitus luopuu oman maan kansalaisten puolesta kaikista vaatimuksista, jotka perustuvat ennen v. 1941 vallitseviin oloihin sekä näissä maissa toimeenpantuun valtiollistamiseen. Niistä laivoista, joilla Norjan kansalaiset pakenivat sodan aikana Neuvostoliittoon, neuvostohallitus suostuu maksamaan korvauksena 500.000 Norjan kruunua.

Tämän sopimuksen solmimisen johdosta Liettuan Roomassa asuva ent. ulkoasiainministeri Sr. Lozoraitis, joka nykyään toimii vapaassa maailmassa olevien liettualaisten diplomaattien päällikkönä, on Norjan ulkoasiainministerille Halvard Langelle lähettänyt kirjeen, jossa hän kiinnittää Norjan hallituksen huomiota siihen seikkaan, että Liettua on tätä nykyä laittomasti miehitetty väkivallan seurauksena, joka on ristiriidassa ihmisoikeuksien ja vapaasti solmittujen sopimusten kanssa.

Kannaksen ammattikoulukoti 30-vuotias

Syyskuussa Kannaksen Ammattikoulukoti vietti 30-vuotispäiväänsä merkittävin juhlallisuuksin. Merkkipäivänsä aattona tämä evakkokoulukoti pääsi täysin uudenaikaisiin suojiin, jotka sijaitsevat Leppävaarassa, Espoon kunnassa, lähellä Helsinkiä. Koulussa kasvatetaan varattomista pojista maataloustyöhön pystyviä ja lisäksi puuseppätaidon tai metallimiestäidon omaavia ammattimiehiä. Pojat saapuvat ympäri Suomea. Kun seuramme kyykkäkerhon edustajat kävivät tilaamassa koulusta kyykkäsauvoja, esitteli inkeriläissyntyinen koulun johtaja Antti Kekki laitosta hyvin auliisti. Kunnioitustamme herätti viimeisissä puolustussodissamme 1939—1944 kaatuneiden oppilaiden sankarivainajien nimitaulu. Koulu joutui uhraamaan 46 entistä oppilastaan. Näiden joukosta poimin kolme nimeä: Viljo Johannes Heinonen, Impilahti 22. 7. 1922 — 31. 7. 42, Pekka Saarela, Viena s. 15. 6. 1907, Mikko Setskin, Aunus s. 9. 10. 1920. Koulun muut sankarivainajat olivat Karjalan kannaksen eri pitäjistä.